

БИЗНЕС ПЛАН

БИС/ТК 1

ПОЖАРО- И ВЗРИВОЗАЩИТА

1 БИЗНЕС СРЕДА НА БИС/ТК

1.1 Описание на бизнес средата

Следните политически, икономически, технически, регулаторни, социални фактори описват бизнес средата на сектора, свързан с областта на БИС/ТК 1, които могат да повлияят значително на процеса на разработване и на съдържанието на стандартите:

Наличието на ефективни и ефикасни средства, системи, съоръжения, мерки и методи за безопасност на сградите и съоръженията, безопасността при работа с потенциално експлозивните атмосфери, както и обществените структури за превенцията и борбата с пожарите и аварията са жизнено важен елемент за инфраструктурата. За да бъде ефективна една пожарна служба, тя трябва да е способна да действа в широк обхват от сценарии, съгласно действащата правна рамка.

Ефективната пожарна служба помага за понижаването на:

- загуба на живот или наранявания;
- щети върху имуществото и финансовите последици от това;
- емоционалните последици от инцидент.

Стационарните пожарогасителни инсталации, както и пожароизвестителните системи и системите за гласово уведомяване при аварийни ситуации са едно от най-ефективните средства за осигуряване на безопасност на хората в случай на пожар или авария, както и осигуряване на защита на сградите и съдържанието на сградите. Функцията на пожароизвестителните системи и системите за гласово уведомяване при аварийни ситуации е да откриват пожари и аварии в най-ранния практически възможен момент и да дадат сигнали и индикации, за да се предприемат най-подходящите действия. Функцията на стационарните пожарогасителни инсталации на ранен етап от възникване на пожар е да ограничат последиците за оборудването и конструкцията на сградите и съоръженията.

Загубата на живот поради пожар или авария е социално неприемлива и поражда пряко или индиректно финансово натоварване върху обществото. Нараняванията поради пожар или авария са скъпи по отношение на медицинските разходи, направени по време на лечението, както и разходите за издръжка, свързани с пострадалите лица и свързаните с тях лица.

Защитата на собствеността е важна от гледна точка на това да се сведат до минимум застрахователните разходи на обществото, вследствие на щети, нанесени от пожари и аварии, както и при незастраховани такива. Още по-важен в много отношения е ефектът върху търговията и индустрията, тъй като дългосрочната жизнеспособност на компаниите, които са претърпели сериозни щети от пожар и аварии, е значително понижена.

Потенциално експлозивните атмосфери може да се срещнат в множество различни области, където се използват запалими вещества или смеси. Те могат да бъдат газове, пари, прахове и летящи частици. Експлозиите могат да имат тежки или фатални последици по отношение на човешкия живот, здраве и икономически загуби. За да се избегнат, или ако това не е възможно, за да се ограничат последиците от експлозиите, са нужни специфични данни от запалими вещества или смеси, с чиято помощ да се проектира и изработи специално оборудване и да се разработят специални методи или системи, които да се ползват и прилагат при работа с потенциално експлозивните атмосфери.

ОБЛАСТ НА ДЕЙНОСТ НА БИС/ТК 1

БИС/ТК-1 *Пожаро-и взривозащита* е отговорен за стандартизацията в областта на ръчните средства и оборудване за борба и защита от пожари, аварии и потенциално експлозивни атмосфери, пожарогасителните съоръжения, пожароизвестителните системи, системите за гласово уведомяване при аварийни ситуации, пожарната безопасност на сгради и съоръжения, стационарните пожарогасителни инсталации, съоръженията за противопожарни и спасителни дейности, потенциално експлозивните атмосфери, предотвратяването и защитата от експлозия и съоръженията за защита от пожар, както и да осигури и гарантира тяхната ефективност и ефикасност. Създаването, превеждането и въвеждането на тези стандарти и придружаващата техническа документация към тях, помагат значително да се намалят шансовете за загуба на човешки животи, наранявания и емоционалните последици след инциденти, свързани с пожари и аварии, както и имуществените щети и икономическите последици от тях.

Областта на БИС/ТК 1 включва стандарти за:

- компоненти за стационарни пожарогасителни инсталации;
- проектиране, изграждане и поддръжка на стационарни пожарогасителни инсталации, предимно за монтаж в сгради и други строителни работи с препоръки за други възможни приложения;
- компоненти за пожароизвестителни системи и системи за гласово уведомяване при аварийни ситуации;
- проектиране, изграждане и поддръжка на пожароизвестителни системи и системи за гласово уведомяване при аварийни ситуации, предимно за монтаж в сгради и други строителни работи с препоръки за други възможни приложения;
- компоненти за вентилационни системи за управление на дим и топлина;
- проектиране, изграждане и поддръжка на вентилационни системи за управление на дим и топлина за монтаж в сгради;
- пожарогасителни вещества за използване в стационарни пожарогасителни инсталации и друго противопожарно оборудване;
- стационарни и преносими съоръжения за защита и борба с пожари;
- автоматизирани системи за откриване на пожар;
- защита на сгради от пожар;
- взривозащита;
- ръчни средства, екипировка и оборудване за борба с пожар.

БИС/ТК 1 е огледален на следните европейски и международни технически комитети:

CEN/TC 70 *Ръчни средства и пожарогасителни съоръжения [Manual means of fire fighting equipment];*

CEN/TC 72 *Пожароизвестителни и оповестителни системи [Fire detection and fire alarm systems];*

CEN/TC 127 *Пожарна безопасност в сгради [Fire safety in buildings];*

CEN/TC 191 Стационарни пожарогасителни инсталации [*Fixed firefighting systems*];

CEN/TC 192 Съоръжения за противопожарни и спасителни дейности [*Fire and Rescue Service Equipment*];

CEN/TC 305 Потенциално експлозивни атмосфери. Предотвратяване и защита от експлозия [*Potentially explosive atmospheres - Explosion prevention and protection*];

CEN/CLC/JTC 4 Дейности за пожарна безопасност и системи за сигурност [*Services for fire safety and security systems*];

ISO/TC 21 Съоръжения за защита от пожар и гасене на пожар [*Equipment for fire protection and fire fighting*];

ISO/TC 92 Пожарна безопасност [*Fire safety*].

При участието си в разработването на стандарти и документи БИС/ТК 1 отчита потребностите на пазара в областта, съобразени с нормативните изисквания на национално, европейско и международно ниво, в т.ч.:

- Наредба № Из-1971 от 29.10.2009 г. за строително-технически правила и норми за осигуряване на безопасност при пожар;
- Наредба № 8121з-647 от 1 октомври 2014 г. за правилата и нормите за пожарна безопасност при експлоатация на обектите;
- Наредба № РД-02-20-1 от 5 февруари 2015 г. за условията и реда за влагане на строителни продукти в строежите на република България;
- Наредба № 8121з-906 от 30 юли 2015 г. за изискванията към продуктите за пожарогасене, редът за оценяване и удостоверяване на съответствието им с тези изисквания, задълженията на производителите, вносителите и дистрибуторите на продукти за пожарогасене и за реда за осъществяване на контрол;
- Регламент (ЕС) № 305/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2011 година за определяне на хармонизирани условия за предлагането на пазара на строителни продукти и за отмяна на Директива 89/106/ЕИО на Съвета;
- Директива 2014/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 година за хармонизиране на законодателствата на държавите членки относно съоръженията и системите за защита, предназначени за използване в потенциално експлозивна атмосфера (ATEX-директива);
- Директива 2006/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2006 година относно машините и за изменение на Директива 95/16/ЕО (Директива за машините);
- Директива 1999/92/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 1999 г. относно минималните изисквания за подобряване защитата на здравето и безопасността на работниците в потенциален риск от експлозивни атмосфери;
- Директива 98/24/ЕО на Съвета от 7 април 1998 година за опазване на здравето и безопасността на работниците от рискове, свързани с химични агенти на работното място.

Заинтересованите от дейността на БИС/ТК 1 са индустрия, търговия, държавната администрация, потребители (включително организации, представляващи интересите на специфични социални групи, например хора с увреждания или такива, нуждаещи се от специално внимание), академични и изследователски организации, неправителствени организации (НПО) (включително организации, представляващи широки или специфични интереси в областта на околната среда), бизнес, прилагащ стандартите (например изпитвателни лаборатории, органи за сертификация).

1.2 Количествени индикатори на бизнес средата

Следните количествени индикатори описват бизнес средата, с цел да се даде подходяща информация в подкрепа на дейностите на БИС/ТК 1.

Европейското производство на пожароизвестителни системи и системи за гласово уведомяване при аварийни ситуации се очаква да доведе до продажби над 500 милиона евро годишно по целия свят. Спестяванията на застрахователите възлизат на милиарди евро всяка година по целия свят, а спасените човешки животи са безброй. В допълнение, ранното откриване на пожар и последващите противопожарни действия са едно от основните влияния при опазването на околната среда.

Във всички страни, членки на Общността, има създадени пожарни служби. Стойността на оборудването, доставяно всяка година за тези пожарни служби е милиони евро.

В България общият брой на компаниите, действащи в сектора или произвеждащи продукти, е над 400.

С въвеждането на хармонизираните стандарти и маркировката СЕ се отбелязва пряко намаляване на търговските разходи за производителите. Това е свързано с намаляването на разходите за многократно изпитване/оценка и производство на множество варианти на продукта, за да отговарят на различни национални стандарти. Тези разходи се компенсират от първоначалните разходи за поставяне на маркировка СЕ и възможни допълнителни разходи, ако изискванията за маркировка СЕ са по-строги от предишните изисквания. Изчислено е, че ползите от маркировката СЕ в дългосрочен план, са по-големи от първоначалните разходи на продуктите.

Стандартите от областта на БИС/ТК 1 улесняват свободната търговия през границите и предоставят на пожарните служби ясна база за сравнение на оборудването от широк избор на доставчици.

Стандартите от областта на БИС/ТК 1 подкрепят националното законодателство в областта. Примери за цитиране на стандарти в национални нормативни актове са:

БДС EN 13565-2, сериите стандарти БДС EN 13501, БДС EN 12101, БДС EN 15004 и др., цитирани в Наредба № Из-1971 от 29.10.2009 г.

БДС EN 3-7, EN 3-10, БДС EN 615, серията стандарти БДС EN 1568 и др., цитирани в Наредба № 8121з-906 от 30 юли 2015 г.

СД CEN/TS 54-14, БДС EN 12845, БДС EN 12416-2, БДС EN 15004-1, БДС EN 13565-2, СД CEN/TR 15276-2, СД CEN/TS 14816 и др., цитирани в Наредба № 8121з-647 от 1 октомври 2014 г.

2 ПОЛЗИ, ОЧАКВАНИ ОТ ДЕЙНОСТТА НА БИС/ТК 1

Като работен орган на БИС, БИС/ТК 1 участва в разработването и въвеждането като национални стандартите на европейските и международните организации. При наличие на национален интерес експерти, номинирани от БИС/ТК 1, имат право да участват в работата на работните органи (технически комитети) на европейските и международните организации по стандартизация.

С публикуването на европейски стандарти, предоставящи изисквания и методи за изпитване, които поддържат минимални нива на ефективност за компоненти, системи и инсталации се предоставят средства за осигуряване на приемливи нива на безопасност. Когато стандартите се прилагат последователно, ще има голяма полза за населението и ще има реално въздействие за намаляването на обществените разходи по възстановяване на нанесените щети от пожари и аварии.

Стандартите от областта на БИС/ТК 1 включват общоприети изисквания за безопасност, както и процеси по оценка на експлоатационните характеристики. Стандартите също така подпомагат избягването на необосновани изисквания спрямо продуктите, на технически бариери, възпрепятстващи търговията, на неясното и неправилно разбиране на заявки при търговия с усъвършенствано оборудване. Стандартите действат и в допълнение към други стандарти, разработени за противопожарните служби, например тези, свързани с лични предпазни средства (ЛПС). Това гарантира, че оборудването, използвано от противопожарни служби, е правилно интегрирано.

С дейността си БИС/ТК 1 въвежда хармонизираните стандарти по Директиви и Регламенти на ЕС, най-важните от които се въвеждат приоритетно с превод на български език.

Стандартите от областта на БИС/ТК 1 подкрепят националното законодателство, като много от тях са цитирани в национални нормативни актове, както е посочено по-горе.

3 УЧАСТИЕ В ДЕЙНОСТТА НА БИС/ТК 1

Членуването в Българския институт за стандартизация е доброволно. Членове на БИС могат да бъдат юридически лица, които желаят да подкрепят дейността по националната стандартизация, и са съгласни да спазват устава на БИС. В работата на БИС/ТК 1 вземат участие упълномощени представители на членовете на БИС, които ги представляват по всички въпроси, свързани с дейността по стандартизация.

В БИС/ТК 1 членуват заинтересовани лица от индустрията, търговията, държавната администрация, потребители, академични и изследователски организации, неправителствени организации, изпитвателни лаборатории, органи за сертификация.

4 ЦЕЛИ НА БИС/ТК 1 И СТРАТЕГИИ ЗА ТЯХНОТО ПОСТИГАНЕ

4.1 Определяне на целите на БИС/ТК

БИС/ТК 1 участва в дейността на огледалните европейски и международни организации по стандартизация при разработването на документите в областта на пожарната безопасност, отчитайки потребностите на пазара и в съответствие с нормативните изисквания.

Като член на тези организации, БИС/ТК 1 участва в разработването на европейски и международни стандарти за стационарни противопожарни системи и инсталации, които отговарят на изискванията на европейския пазар:

- Стандарти за отделни компоненти на пожароизвестителните системи и стационарните пожарогасителни инсталации;
- Стандарти за съвместимост на компонентите на системите;
- Насоки за проектиране, монтаж, въвеждане в експлоатация, използване и поддръжка на системите и инсталациите;
- Свързани системи;
- Продуктови стандарти и придружаващи технически документи за пожарните служби и производителите.

Тези продукти отговарят на състоянието на техниката и голяма част от тях са хармонизирани съгласно Регламент (ЕС) № 305/2011, Директива 2006/42/ЕО и др.

Основната цел на ТК е да работи за удовлетворяване на необходимостта от стандарти на пазара, с цел:

- даване на приоритет на стандартите, които ще бъдат хармонизирани, и на стандартите, които се отнасят за проектиране и поддръжка на системи и инсталации, цитирани в нормативните актове;
- осигуряване на стандарти за предотвратяване и защита от експлозия за всяко приложение в атмосферни условия и когато е технически обосновано, за неатмосферни условия, с изключение на експлозии, очаквани от взривни вещества или нестабилни вещества.

БИС/ТК 1 работи за поддържане актуалността на националните стандарти и разработва национални стандарти за компоненти и продукти, които не са обект на европейска и международна стандартизация.

4.2 Идентифициране на стратегиите за постигане целите на БИС/ТК 1

За постигане на по-добра възможност за използване на хармонизираните европейски стандарти БИС/ТК 1 работи по приоритетното им въвеждане с превод на български език, със средства от техническия комитет. Приоритет при въвеждането на европейски стандарти са терминологичните стандарти, стандартите за методи за изпитване, и стандарти за планиране, проектиране, монтиране, въвеждане в експлоатация, използване и поддържане.

БИС/ТК 1 работи за въвеждането като национални на всички европейски стандартизационни документи, като технически спецификации (TS), технически доклади (TD) и др., тъй като тези документи в много случаи са позовани в нормативни актове и, от друга страна, съдържат важна информация за насоките на развитие на стандартизацията в областта.

За постигане на целите си БИС/ТК 1 насърчава активното участие в работата по стандартизация на експерти от пожарните служби, изпитвателни лаборатории, производители, представители на държавната администрация.

БИС/ТК 1 използва все по-широко електронните средства за комуникация и активизира участието си в работата на огледалните европейски и международни работни органи по кореспондентски път, вместо технически срещи. При работата си на национално ниво БИС/ТК 1 се подпомага от техническите възможности на информационната система на БИС.

БИС/ТК 1 си сътрудничи и поддържа връзки с други технически комитети на БИС за получаване на информация и консултации, в т.ч.:

- БИС/ТК 33 *Горско стопанство, дърводобивна, дървообработваща и мебелна промишленост;*
- БИС/ТК 38 *Въртящи се електрически машини;*
- БИС/ТК-50 *Лични предпазни средства;*
- БИС/ТК 52 *Безопасност на машини и съоръжения;*
- БИС/ТК 53 *Алармени системи;*
- БИС/ТК 56 *Проектиране на строителни конструкции;*
- БИС/ТК 61 *Изолации и енергийна ефективност на сгради и строителни съоръжения;*
- БИС/ТК 66 *Асансьори и специална подемно-транспортна техника;*
- БИС/ТК 96 *Врати, прозорци, капаци, строителен обков и окачени фасади.*

4.3 Аспекти на околната среда

Екологичните аспекти, които трябва да бъдат разглеждани в стандартите, са: използване на материали, създаващи риск за околната среда от аварии/злоупотреба, отпадъци и възможни други ефекти върху биологичното разнообразие. Те се идентифицират при създаване на нови работни теми в работните програми и ще бъдат разглеждани чрез методите за изпитване, предписани в стандартите.

Обхватът БИС/ТК 1 включва защита и предотвратяване на експлозия. Всяка експлозия има отрицателно въздействие върху околната среда, или от въздействието на самата експлозия (от експлозивното налягане и топлина) и/или от продуктите на горенето. Следователно, защитата и предотвратяването на експлозии допринасят активно за опазването на околната среда.

Стандартите от БИС/ТК 1 определят високо ниво на предотвратяване и защита от експлозия, което гарантира ниско въздействие върху околната среда. Позовавайки се на стандартите на БИС/ТК 1, стандартите за продукти от други БИС/ТК ще прилагат това ниско ниво на въздействие върху околната среда към конкретния продукт, който се разглежда в такива стандарти за продукти. Например основните понятия и методология за защита и предотвратяване на експлозия са описани в БДС EN 1127-1 и в БДС EN 1127-2 за мините. Тези стандарти имат за цел да понижат максимално контакта между околната среда и запалимите вещества, а когато това не е възможно, максимално да се намалят количества запалими вещества.

5 ФАКТОРИ, ВЛИЯЕЩИ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА РАБОТНАТА ПРОГРАМА НА БИС/ТК 1

Поради свързаните аспекти на безопасността и различното приложение на системи за пожароизвестяване и инсталации за пожарогасене в различни страни, споразумението за общи изисквания в стандартите включва продължителни дискусии и трудно спечелени компромиси.

На европейско ниво при стандартите в обхвата на Регламента за строителни продукти 305/2011 от няколко години съществува проблем с публикуването на хармонизираните стандарти в Официалния вестник на ЕС (ОJ). Издават се нови версии на стандарти, които не се одобряват като хармонизирани. Същевременно старите версии се отменят, но продължават да присъстват в списъка на хармонизираните стандарти в ОJ.

Това поражда трудности при съставяне на работната програма на БИС/ТК 1, както и при цитирането на стандартите в наредбите на национално ниво, изброени в т. 1.1.

Предотвратяването и защитата от експлозии е много специфична област и само ограничен брой експерти са на разположение, за да участват в разработването на стандарти. Необходима е по-специална подготовка на експерти за участие в работни групи на европейско и международно ниво.

Потенциални изменения в законодателството също биха могли да повлияят негативно на постигането на целите, заложи в работната програма на БИС/ТК 1.